

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tujo državo več poštne stroške. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

# Primorec

Domači oglasi sprejemajo se iz narodnih krogov. Plačuj se: za šestorostopno petit-vrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. Posamične številke se prodajajo po 2 kr. Rokopisi se ne vračajo.

## Kupčijska in obrtnijska zbornica v Gorici.

### II.

V zadnjem „Primorcu“ smo rekli, da se naši trgovci in obrtniki še premalo zavedajo svojih važnih pravic, katere imajo v deželi. Doslej so še premalo vedeli, kaj je ta „kupčijska in obrtnijska zbornica v Gorici“, za katero morajo plačevati doklado na svoje davke in katere igra prav važno ulogo v deželi s pomočjo Slovencev — proti Slovincem.

Da bi pa mi Slovenci še nadalje pomagali našim nasprotnikom, da nas bodo tlačili, tega ne smemo dopustiti, saj vendar ne bomo takó nespametni, da bomo sami držali hrbet, po katerem bodo mlatili s palico, a po vrhu jim bomo še plačevali za trud in delo.

„Kupčijska in obrtnijska zbornica v Gorici“, ki je ustanovljena za 345.000 Slovencev in le za 75.000 Furlanov in Italijanov, ne briga se prav nič za nas Slovence, ona skrajno predrzno prezira in žali dve tretjini prebivalstva in se ne zmeni za njegov gnutni blagor na polju trgovine ali obrtnije. Pri tej zbornici je vse le italijansko; Slovenec tam ne dobi niti najmanjše pravice: vsi razpisi in dopisi so le laški in le v lahonskem „Corrieru“ priobčuje svoje sejne zapisnike in razglase. Ali dve tretjini Slovencev v deželi kaj izve o vsem tem, za to se ona ne briga!

Ako pa hočemo, da se spremené te nenaravne razmere, moramo najprej natančno poznati delokrog goriške „kupčijske in obrtnijske zbornice“ in potem izvrševati vse svoje pravice, katere imamo do nje, kakor moramo izvrševati dolžnosti s plačevanjem doklad za njeno vzdrževanje.

In da bi vsi naši trgovci in obrtniki spoznali važnost te zbornice ter zavedali se svojih pravic do nje, to je namen naših člankov, katere smo začeli priobčevati že zdaj, dasi imamo do dopolnilnih volitev še celega pol leta. Prosimo pa prav nujno vse svoje zavedne čitatelje, naj bi poučevali o tem predmetu vse sosednje trgovce in obrtnike, oziroma dajo naj jim čitati naše članke, ako sami ne prejemajo „Primorca“, in naj jim stvar pojasnijo.

Naši narodni nasprotniki vedó prav dobro, da „kupčijska in obrtnijska zbornica“ je njih edina zaslomba, po kateri menijo še nadalje ohraniti v deželi neopravičeno prednost pred nami Slovenci. Zató so že pogosto javkali v svojih časopisih, da Slovenci smo začeli naskakovati to njih edino trdnjavo, v katero pokladajo vso nado za bodočnost.

Njihov strah je popolnoma opravičen. Le poslušajte!

„Kupčijska in obrtnijska zbornica“ voli dva deželna poslanca. S temi vred jih imajo 11, dočim jih je na slovenski strani 10. Ker je deželni glavar imenovan iz njihove srede ostane v deželnem zboru 10 Italijanov proti

10 Slovincem. Vsled tega deželni zbor ne more ničesar skleniti brez izrecnega privoljenja obeh strank. Italijani ne morejo ničesar ukreniti brez Slovencev, še manj pa proti njim; enako je nasprotno s Slovenci.

Toda v deželnem odboru je vse drugače, in to je še najbolj važno. Italijani imajo deželnega glavarja in dva odbornika, dočim imamo Slovenci le dva odbornika. Ker odločuje predsednikov glas, imajo Italijani večino. In ta večina prav krčevito brani zastarele predprave laškega jezika v deželni hiši. Tam je vse laško — razun dvojezičnih napisov nad vrati. Vsi zapisniki pišejo se le v laškem jeziku; vse knjige imajo le laške naslove in poimenovanje razpredelov; vsi računi, proračuni, poročila, itd. vse je le laško! Kedar se dá kaj v tisek, takrat se italijanski izvirnik posloveni. Pa še to ne vedno! Hitropisni zapisnik v deželnozbornem zborovanju spisuje se le v laškem jeziku, dočim je celó na Kranjskem za 30.000 Nemcev spisan tudi v nemščini. Tudi deželna gluhonemnica, katerej začetnik je slovenski pisatelj Valentin Stanič, strogo varuje laško lice v celi svoji upravi. Enako je z deželnim muzejem! Slovenskemu rodoljubu se uprav milo stori pri srcu, ko pomisli, da v domači deželi takó grozno ponižujejo njegov jezik prav tiste oblasti, ki bi mu morale skazovati prvo čast.

Da je takó, kriva je „kupčijska in obrtnijska zbornica“, ki daje doslej Lahom en glas večine v deželnem zboru. Ako bi pa mi Slovenci dobili to zbornico v roke, spremehile bi se na mah vse te razmere. Slovenci bi dobili 12 deželnih poslancev, Lahom le 9; slovenski poslanci postali bi sklepni tudi brez laških, dočim dandanes Lahom niso. Slovenci bi dobili tudi deželni odbor popolnoma v svoje roke in s tem bi bili popolni gospodarji celi deželni upravi. — Vse to dosežemo, ako dobimo v roke imenovano zbornico!!

Se nekaj drugega dobimo v svojo oblast! — V Gorici imamo „obratno nadleževalno šolo“, ki stane 3.000 gld. na leto; vzdržujejo jo z enakimi zneski goriško mesto, kupčijska zbornica in dežela, toda pouk je le laški. Ako si priborimo kupčijsko zbornico, spremenimo tudi to šolo kakor zahteva zdrava pamet in pravica.

Kolike važnosti bilo bi za nas tudi v kupčiji in obrtniji, ako bi v tej zbornici sedeli naši možje, o tem nam ni treba niti govoriti. Doslej se ne stori nič, potem bi se storilo, kolikor bi bilo le mogoče.

Zató prav nujno opozarjamo vse rodoljube na deželi in v mestu, da poučujejo vse manj zavedne trgovce in obrtnike o velikih pravicah in dolžnostih, katere imajo do te zbornice. Treba jih je namreč privedi do tega, da bodo vsi do zadnjega moža pripravljeni oddati svoje glasove za zastopnike, katere jim bo priporočalo narodno vodstvo v Gorici. — O sestavi zbornice bomo govorili prihodnjé.

## Boj za slovenske šole v Gorici.

### III.

V dveh člankih v „Primorcu“ in v „Soči“ govorili smo o najnovejših previdnostnih korakih naučnega ministra Gautscha v zadevi slovenskih šol v Gorici in dokazali smo, da take „previdnosti“ niso nič potrebovali v onih mestih, ko so se silile slovenske občine, da morajo ustanoviti nemške ali laške šole.

Povedali smo, da ministerstvo hoče imeti uradno dognano, ali so vsi prosilci tudi res slovenske narodnosti, kajti le kot taki imajo pravico, zahtevati slovenskih ljudskih šol; „občevalni jezik“ slovenski še ne daje take pravice.

Taka naredba je jako značilna, a ne pomaga vse nič, moramo se jej ukloniti. Čudno se sicer zdi vsakemu Slovincu, zakaj je vlada hotela pri ljudskem štetju dognati le taka števila, ki povedó, koliko ljudi govori ta ali oni „občevalni jezik“, ni pa hotela nič slišati o narodnosti. Zdaj pa nam ista vlada pové, da števila, ki kažejo „občevalni jezik“, nič ne veljajo, o „narodnosti“ nima veljavnih podatkov. In vendar so doslej uradne številke o „občevalnem jeziku“ smatrali vsi naši nasprotniki — in tudi vlada! — kot izraz, koliko duš ene ali druge narodnosti biva v Avstriji. Piše in govori se n. pr.: toliko je v Avstriji Slovencev, Italijanov, Nemcev, itd., a ne, da toliko in toliko ljudi občuje v slovenskem, laškem nemškem, itd. jeziku. Mi Slovani smo se vedno upirali takemu raynanju, dokazovaje, da nas je po narodnosti veliko več nego so nas naštelí po „občevalnem jeziku“. Veseli nas torej, da je naša preskrbna vlada prišla za nami vsaj v toliko, da na podatke o „občevalnem jeziku“ ne dá počenega groša, kakor mi Slovani. Naši poslanci bodo imeli najlepšo priliko, da poprašajo vlado, čemu pa bo rabila one podatke o „občevalnem jeziku“, ki so o priliki ljudskega štetja uzočili silno veliko hrupa in razdraženosti med vsemi Slovani — izazemši Poljake — a so zdaj popolnoma brez veljave?

Visoka vlada torej sama priznava, da število o slovenskem „občevalnem jeziku“ v Gorici nič ne velja, pač pa da je Slovencev lahko ali manj ali pa tudi več. Da je resnično zadnje, tega nam gotovo ni treba še posebe zatrjevati.

Toda tudi preskrbna naša vlada bi morala vedeti, da Slovenci bivamo v Gorici, a da smo tu kot turška raja popolnoma brez pravic; le dveh pravic smemo se posluževati v prav bogati meri, namreč: da plačujemo davke in da dajemo državi vojake. O, v tem smo popolnoma enakopravni z Lahom; dá, še več teh pravic privoščijo nam Slovincem nego Lahom!

Ker smo pa tukaj, imeti bi morali tudi ljudske šole v svojem jeziku. Tudi v Podgori je 125 oseb napovedalo furlan-

ščino kot svoj „občevalni jezik“, vendar je skrbna naša vlada hitela uplivati na to, da se jim je osnovala laška šola. Tam v Podgori niso nič popraševali o tem, kake narodnosti so tisti ljudje, ki imajo kot svoj „občevalni jezik“ upisano furlanščino, marveč vlada jih je spoznala za Italijane — ne za Furlane! — in ustanovila jim je šolo v tem jeziku, dasi ni postavnega števila otrok.

Sicer smo sami krivi, ako je takó! Italijansko šolo v Podgori je vlada prav lahko ustanovila, ker se ji ni bilo treba bati upora od strani narodnega okrajnega šolskega sveta. Ako bi ta izrekel svoj „nočem“, pa bi bila vlada lepó obmolnila.

Ker pa se goriški mestni zastop upira zakonitim zahtevam Slovencev, zato hočemo za zdaj še verovati, da vlada iz previdnosti postopa takó natančno. Le to želimo, da bi vlada pospešila rešitev tega šolskega uprašanja v toliko, da bo mesto s šolskim letom 1894/5 že prisiljeno, ustanoviti potrebno število slovenskih ljudskih šol.

Vi stariši, ki boste poklicani k magistratu, pazite dobro, da prav odgovorite na uprašanja. Povejte odločno in razločno, da ste Slovenci in za katere svoje otroke zahtevate slovenskih šol v Gorici. (Vsi tisti, ki ste podpisali drugo prošnjo pred notarjem, dobite to številko „Primorca“ brezplačno; zraven tega članka čitajte še priloženi: „Pozor slovenski stariši v Gorici!“)

Ako vsi slovenski stariši, ki bodo poklicani na magistrat, izpolnijo svojo roditeljsko in narodno dolžnost, nadejati se smemo, da bodo potem premagane vse ovire in da si do označenega časa priborimo slovenske ljudske šole v Gorici, do katerih imamo popolno pravico. Stariši, mi smo storili svojo dolžnost, več ne moremo, zdaj je na Vas vrsta! Pojdite na magistrat, ko Vas pokličejo, in povejte gospodom brez obotavljenja v obraz, da ste in ostanete Slovenci in da zahtevate za svoje otroke ljudske šole v maternem jeziku. Bog z Vami!

## Razgled po svetu.

**Avstrijske novice.** — (Na Českem) vlada silna razdraženost med slovanskim prebivalstvom, ker je vlada prepovedala samó češke napise na ulicah. Vlada je takoj našla, da samó s češkimi napisi se žali narodni čut nemške manjšine, kar je proti §. 19. drž. zak. Ta paragraf velja v Avstriji pa samó za Nemce! — Čehi v raznih mestih, kjer so v manjšini, so tudi prosili za dvojezične napise, a doslej vlada še ni ugodila tej prošnji. Radovedni smo, kaj stori vlada, ko se goriški Slovenci oglasimo z enako prošnjo.

— (Dva škofa) sta umrla v preteklih dneh. Prvi je graški škof dr. Zwerger. Slovencem v njegovi škofiji se je slabo godilo tudi v cerkvi. — Drugi je dr. Binder, škof v St. Piltu na Dolenjem Avstrijskem. Bil je učen in skrben vrhovni cerkveni pastir.

**Zunanje države.** (V Sredcu) ali v Sofiji slavili so 14. t. m. obletnico, ko je princ Koburg prvič stopil na bolgarska tla. Vlada in vojaštvo so skrbeli za zunanji blisc in hrup.

— (V Parizu) vršil se je pred kratkim francosko-ruski koncert, pri katerem je prišlo do viharnih medsebojnih ovacij. Rusi so klicali: Živela Francija! — Francozje pa: Živela Rusija!

— (Na Francoskem) se vrše ta

teden volitve v poslansko zbornico; volitve so živahne, agitacija velikanska. Pretepi so na dnevnem redu.

— (Bavarsko). Govorilo se je, da bavarski princ-regent odstopi in da pride s tem kraljevsko žezlo na prince Leopolda, moža avstrijske vojvodinje Gizele. Ta vest se pa doslej še ne potrjuje.

— (Socijalisti). V Curihu v Švici je mednarodni shod socialistov iz cele Evrope, največ došlo je Nemcev, kajti socijalisti so nevarni rovarji proti modrej preureditvi sedanjega socialnega reda.

## Goriške novice

**Presvodi cesar** praznuje danes svoj 64. rojstni dan. Tudi v Gorici obhaja se ta dan z navadno cerkveno slavnostjo.

Danes ob 5. zj. grmeli so topovi na gradu. Ob 8. uri bila je vojaška služba božja v cerkvi sv. Ignacija; štiri stotnije lovcev stale so na Travniku ter strejale ob glavnih delih sv. maše. Ob 10. uri je bila v stolni cerkvi sv. maša, katero je služil prevzvišeni g. knez nadškof; udeležili so se je vsi tu bivaajoči civilni in vojaški uradniki. — Sinoči igrala je godba po mestu; svirala je tudi pred poslopjem c. kr. okrajnega glavarstva. Kedar je godba, tedaj je vselej vse polno laške gospode na Travniku, — sinoči pa je nismo videli; nekoliko uradniških rodbin in do dve sto oseb prostega ljudstva, to je bilo vse. Žalostno a resnično!

**Goriške naročnike** prosimo potrpljenja, ako ne dobé takoj tudi današnjega lista, ker imamo novega raznašalca. Ako kdo lista ne dobí, blagovoli naj takoj oglasiti se.

**Priloga.** — Opozarjamo svoje č. gg. čitatelje na današnjo prilogo, ki naznanja važno književno podjetje z imenom „Slovenska knjižnica“.

**Zaplemba.** — Današnja „Soča“ bila je zaplenjena zaradi dveh sestavkov o takozvanem napadu na štiri pijane Goričane od strani Slovencev. Ker se vrši kazenska preiskava, ne moremo nič pisati o onem dogodku. Zato naj naši radovedni čitatelji blagovoljno potrpe, saj ta zadeva se mora kmalu pojasniti, da bomo vedeli, pri čem da smo.

**Radodarni doneski** za naše „Slogine“ zavode hudo občutijo sedanje pasje dneve; prav malo darov prihaja. Zadnje dni došli so namreč le sledeči doneski: G. čna Vekoslava Leban in Milka Vodopivec ob slovesu v Mirnu vsaka po 1 krono. — Prijatelj mladine v Gorici 1 gld. — Č. g. Janez Kurinčič na Srpenici 10 kron. — Pri županu v Vrtojbi so zložili: Ivan Cijan 2 kroni, Andrej Egučič 1 k., Ivan Kušar 2 k., Gustav Kraljeta 1 k. — Povodom zlate poroke Mlekuž-Seklijeve na Koritnici pri Bolcu zložili veseli svati 6 gld. — Dr. J. Jakopič v G. 1 gld. — P. M. v G. 1 gld. — Simon Rožanc v G. 1 gld.

Za družbo sv. C. in M. je darovalo „osem ajdovsko-lokavških krokarjev osem prvih kron“. — Gospa Marija Fonzarič 8 kron.

Vemo, da naroden davek je jako velik, toda vendarle se nadejamo, da stara požrtvovalnost ne omaga na sredi poti. Prihodnje leto bomo imeli še en razred samó za dečke; stroški bodo zategadel večji. Zato: Spominjajte se ob vsaki priliki „Sloginih“ učnih zavodov!

**Razglas.** — C. kr. okrajno glavarstvo je izdalo sledeči razglas:

### Razglas.

Primerilo se je v zadnjem času, da so bili goriški meščani pri svojih izletih v občine goriške okolice razžaljeni in tudi tepeni. Vsled tega nastalo je in še zmeraj raste nasprotje med mestom in kmečkimi občinami, kar je tem bolj obžalovati, ker so drugi na druge navezani. Ker taki dogodki lahko motijo javno varnost, opozarjam prebivalstvo na škodljive gmotne posledke teh grdih dejanj in pozivljam vse dobro misleče, naj uplivajo na vso moč na to, da se ne bodo ponavljali napadi, katerih so do zdaj krive bile gotovo le posamezne brezumne osebe.

Ob enem pa svarim pred takimi izgredi z ozirom na ostre kazni, s katerimi žuga občini kazenski zakon. Ako se pa ne uporabljajo določila občn. kaz. zakona gledé takih dejanj, bode c. kr. glavarstvo z zmislu § 11 ces. ukaza z dné 20. aprila 1854 postopalo brezobzirno proti vsem hudodelcem.

C. kr. okrajno glavarstvo.

V Gorici, dne 9. avgusta 1893.

C. kr. namestniški svetovalec:  
vitez Bosizio l. r.

Ta razglas je dalo glavarstvo nalepiti po okolici.

V današnji „Soči“ smo povedali o njem svoje mnenje, katero je pa slavno državno pravdnistvo zaplenilo.

**Ali ne bo še konec?!** — „Corriere“ od torka pripoveduje, da v nedeljo jutro sta bila dva goriška mladeniča napadena na poti od Solkana proti Sv. Gori; ko sta pokazala samokres, zbežala sta napadovalca, grozeča, da se bodo že še videli. — Ta napad je izmišljen od prve črke do zadnje pike. Namen je očividni! In s takimi ljudmi imamo opraviti!!

**Izzivanje.** — Goriški Lahoni so postali zadnja leta silno predrzni na svojih izletih v okolico. Čudimo so, da se ni pripetilo že več nesreč! — Ti ljudje niso bili zadovoljni, ako niso žalili narodnega čustva slovenskih okoličanov s svojimi neslanimi popevkami; mandolinisti pobirali so celó novce za „Leggo“. Pri zadnjem plesu na Ajševici so neke Lahonke prodajale marjetice v korist „Legge Nazionale“; najraje so nadlegovale kake take Slovence, o katerih so sodele, da so manj zavedni. Slovenski mladeniči so ohranili hladno krv. Redarji so baje videli to hujskarijo z marjeticami. — Ako bi bila kakemu slovenskemu mladeniču zavrela mlada krv in bi predrzni Lahonki po zasluženju posvetil, joj, to bi bil zopet strašen krik in vik o slovenskeji surovosti. — Ne izzivajte, pa bo mir!

**Volitev enega poslanca** v deželni zbor na mesto pokojnega notarja Ivančiča bo 5. septembra. Naš članek v zadnji „Soči“ so prav razumeli vsi zavedni volilci naših trgov. V Bolcu vršil se je v torek volilni shod, ki se je soglasno izrekel za visokorodnega gospoda Alfreda grofa Coroninija. Volilnega shoda so se udeležili vsi veljavnejši možje v Bolcu, a njihov soglasen sklep nam priča, da vsi Bolčani pojdejo složno na volišče. Gospod M. Jonko, veleposestnik in trgovec ter bivši deželni poslanec, je obljubil celó dati vse svoje konje in vozove na razpolago onim volilcem, ki pojdejo v Tolmin glasovat za visokor. g. grofa Coroninija. — Kobaričci bodo soglasno volili z Bolčani. Pa tudi v Tolminu bodo vsi nezavisni volilci volili imenovanega gospoda grofa. O narodnih Kanalcih in Ajdovcih, ako se podajo na volišče, niti v najmanjšem ne dvomimo, da ne bodo z Bolčani, Kobaričci in narodnimi Tolminci enih mislij.

In s tem je kandidatura visokor. g. grofa A. C. postavljena na takó trdno podlagu, da je ne premaga nobena sila. Bolčani so kandidato že ponudili grofu, ki jo je tudi sprejel. — Javno proglašenje njegove kandidature pa je prepuščeno politiskemu društvu „Sloga“ v Gorici, ki stoji na čelu našemu narodnemu in politiskemu življenju na Goriškem.

Naši volilci v trgih pokazali so s tem činom svojo popolno politisko zrelost. Slava jim! Proglasitev kandidata bo sledila o pravem času.

**Napad na tri Slovence v Gorici.** — Ob ravnanju proti napadovalcem se je imela vršiti učeraj. Ker pa ni bilo obtoženega Grudine, ki baje bolan leži v Ljubljani, bila je obravnava preložena. Zastopništvo dveh tožilcev je prevzel dr. Bizzarro. Ta pravda utegne postati jako zanimiva nova priča o žalostnem položaju Slovencev v Gorici.

**V Solkanu** se novi pevski zbor prav pridno uri v narodnem petju. Popevali so že na vasi, kar smo slišali hvaliti celó od neslovenskih tujcev, ki so slučajno prišli v Solkan. — Lepó je to od Vas, vrli solkanski mladeniči. Le srčno naprej in delali boste čast sebi in domovini!

**Iz Solkana, 16. avgusta.** — Že od zadnjih volitev imajo nekateri Lah jezo na našega gospoda kaplana, ker je veliko pripomogel k temu, da se niso posrečili njih naklepi. In vsak mogoč način skušajo ga očrniti ter mu škodovati. Ker mu ne morejo drugače priti do živega, uporabi so ta le slučaj. Neko nedeljo je šel sinček Jos. Fonzarja k maši. Mesto da bi šel v cerkev, ostal je zunaj, česar nihče ne more odobravati. Gospod kaplan, ga vidi in opomni, naj gre v cerkev. Poredni paglavci pa mu ugovarja; gospoda kaplani zgrabi sveta jeza, da porednega šmrkovca malo okrci, za kar bi vsak pameten oče bil hvaležen. Toda oče tega paglavca šel je g. kaplana tožit in g. kaplan bil je obsojen na 10 gld. globe ali 48 ur zapora in 5 gold. tožnih stroškov. Ljudstvo naše jako zameri očetu, ker daje potuho svojemu otroku. Ako bi bil pravi oče, dal bi porednemu sinčku par gorkih, ne pa, da je na tak način postopal. Tudi se je izrazil neki prijatelj Lenassiye, da bodo še nekateri Solkanci trpeli radi volitev. Kaka ironija? Kaj mislijo res, da nas bodo v naši slovenski občini strahovali? Lepa bi bila ta! Kako nas oni spoštujejo, je razvidno že iz tega, da so napisali v tukajšnji tovarni samo laški. Ako bi spoštovali nas in naš jezik, naj bi napravili pravim laških tudi stovenske napise.

V ponedeljek popoldne je šlo kakih 20 barkovljskih „Adrijašev“ na Sveto gorio. Vračaje se, ustavili so se pri našem narodnem županu ta marsikako zapeli. Prišel je tudi odbor čitalniški in pesem sledila je za pesmijo, napitnica za napitnico. Ob štirih popoldne smo jih spremljali z županom na čelu do konca vasi, kjer smo se prav presrečno poslovili. Gospode Adrijaše srčno zahvaljujemo, da so nas zabavali s svojim krasnim petjem. Solkancem pa želim, da naj se tudi oni pridno urijo v petju, da bodo lahko peli, kakor „Adrijaši“.

Čast našemu županu, da je zabranil našim fantom, peti laške pesmi. Naj bi ga posnemali drugi v okolici!

**Iz Grgarja.** — Dne 14. t. m. okoli 9. ure popoldne naznanjalo se je s pokanjem možnarjev in natrkovanjem zvonov, da se v naši občini vrši kaj posebnega. Kmalu na to se pripelje glavarstveni predsednik g. namestniški svetovalec vitez A. Bosizio, ker se je imela vršiti volitev župana in podžupanov. Novi občinski starišini so se mirno

zbrali v občinski pisarnici pod predsedništvom prej omenjenega gospoda. Volilo se je ustno. Za župana bil je enoglasno voljen veleposestnik g. Josip Doljak; za podžupane so bili zbrani. gg. Franc Doljak, Stefan Boštjančič, Jožef Cej in Stefan Gadnik, vsi tudi soglasno, kar se redko kje pripeti. Na to se je vršila prisega. Želimo vsim, posebno novemu županu, trdne volje na tem trudapolnem polju; zato naj ga Bog mnogo let ohrani zdravega čvrstega in vselelega.

Poleg tega je še omeniti, da se je z g. vitezem pripeljala tudi njega častita rodbina in več drugih gospodov. Po odhodu g. viteza zbrali smo se vsi v bližnji gostilni g. Antona Zimec-a, kateri nam je priskrbel dobro hrano in krepčalno pijačo in zato bili smo prav židane volje. Šele proti večeru smo odšli vsak proti svojemu domu.

**Strelna z jasnega** neba je jako redka, da je prišla celó v pregovor. V ponedeljek smo imeli takó redkost v bližini Gorice, kjer je strelna udarjala s skoro jasnega neba in s toliko močjo, da se je s početka moral vsakdo ustrašiti.

**Častno občanstvo.** — Občinsko starašinstvo v Kobaridu imenovalo je svojega rojaka in rodoljuba g. Ign. Gruntarja, c. kr. notarja v Ribnici na Kranjskem, svojim častnim občanom za njegovo veliko ljubezen in skrb, katero ob vsaki možni priliki skazuje svojemu rojstnemu kraju. — Častitamo rodoljubnemu domačinu na tem lepem odlikovanju in Kobaridcem, ki so pokazali s tem činom, kakó znajo čislati svoje zaslužne rojake.

**Sodišče v Kobaridu.** — Visoka c. kr. vlada resno misli na ustanovitev okrajnega sodišča in davkarije v Tolminu. Te dni je povabilo kobarško županstvo, naj bi kar najhitreje mogoče predložilo „zemljepisni list (karto), v katerem so meje novega okraja narisane“. — To je toliko, kakor: sodišče v Kobaridu je že dovoljeno.

**Uboj.** — Iz Kala na Kanalskem nam pišejo: „Novica pod tem naslovom v zadnji „Soči“ naj se popravi tako-le:

Kmet Andrej Humar zapeljal je svoj 16-letno svakinjo. Hoteč vso reč na vsak način prikriti, prisilil jo je, da je umorila svojega dete, ki je bilo rojeno 6. julija t. l., ali pa ga je umoril sam. Truplo našli so 1. t. m. v bližnjem potoku vse stolčeno in zgnjeteno; ovačila je nesrečna mlada mati sama. Dekle in njenega svaka dalo je sodišče zapreti. O tem prežalostnem dogodku dalo bi se marsikaj povedati, toda — pssst!

**Z Nabrežine:** S 1. septembrom t. l. začne novo šolsko leto 1893-94 na tukajšnji obrtno-nadaljevalni šoli za klesarje (kamenoseke). Učenci se sprejemajo vsak dan predpoldne od 15. do 31. avgusta.

Ker je ta šola za klesarske obrtnike zelo važna, zato naj stariši nikakor ne zamudé vpisati svojih rokodelskih učencev v to šolo; sprejemajo se tudi klesarski pomočniki (delavci).

Učne pripomočke dobé vsi brezplačno.

**Iz Sežane** nam pišejo:

„Blagorodni gospod urednik, javili ste, da pride v solčno Gorico bl. g. dr. Zenkovič Aleksander, c. kr. okrajni zdravnik, iz Sežane. Vsled tega premeščenja in zaradi mnogih zaslug do občinskih vbozih in drugih človekoljubnosti je občinsko starašinstvo svojemu ljubemu doktorju, ki se je 26 let trudil v Sežani in lečil bolnike, dné 9. tm. napravilo odhodnico, pri kateri je župan g. R. Mahorčič napil gospodu doktorju kot neustrašljivemu in požrtvovalnemu zdravniku, ki se ni bal nikakih ne vremenskih ne letnih ne časovnih razmer, da ne bi bil prihitel bolniku na pomoč. Blagi gospod doktor

zahvaljeval se je ganjen na tej ovaciji in zatrjeval, da mu ljuba Sežana in sivi Kras ostaneta vedno v spominu. Bog živi takega človekoljubnega in vsega priporočila vrednega zdravnika!“

**„Olepševalno društvo v Boleu“** priredi v nedeljo dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer na dvorišču gostilne „pri Pošti“ veselico s plesom in tombolo v proslavo rojstnega dne presvitlega Cesarja.

Ustopnina za ude bo 50 kr., za neude 80 kr. Gospe in gospodične proste.

Ker je ustopnina primeroma nizka, čisti dohodek pa namenjen za poprave in olupšave trga in okolice, vabi se sl. občinstvo uljudno k obilni udeležbi ter se toplo priporoča za radodarne doneske.

Posebni povabil ne bo.

**Odbor vinarskega in sadjarskega društva za Brda** vabi vse briske vinorejce in sadjerejce (tudi neude) k občnemu zboru dne 27. tega meseca v Kojsko k g. Francetu Mariniču točno ob 4. urah popoldne. Tam se bomo razgovarjali o naslednjih zadevah:

1. Kakó bi se branili protitrtni uši, ako bi se zanesla v našo pokrajino?

2. Kako zboljšati briska vina in jim pri dobiti višjo ceno tako, da bi bila sposobna za svetovni promet?

3. Kako postopati s svežim in suhim sadjem, da bi ne imeli Brici zgube z dotično kupčijo.

4. Skrbelo se bo, da bo pri tej priliki predaval popotni učitelj kmetijski o razumnem kletarstvu. (Dobra misel! Ured.)

5. Posamezni nasveti.

Odbor.

## Ostala Slovenija

**Iz Barkovelj** pri Trstu nam pišejo: „Podpisanci izrekajo tem potom najiskrenejšo zahvalo gosp. županu Mozetiču v Solkanu, občinskim odbornikom in slavnemu čitalniškemu odboru z vrlim predsednikom na čelu za presrečni bratovski vsprejem na praznik D. M. dné 15. t. m.“ — V Barkovljak, 16. avgusta 1893. Pevci „Adrijaši“.

**„Vipavska Čitalnica“** si je v torek s krasno veselico prav častno osvetlila častljivo svoje lice. Ona je prvo slovensko društvo, ki je priredilo veselico v korist dijaškemu podpornemu društvu „Radogoj“ in v proslavo njegovega ustanovitelja, slovenskega mecena g. Josipa Gorupa na Reki. — Veselica se je vršila na vrtu čitalnične gostilne. Udeležba je bila velika; tudi iz Gorice in sploh z goriške strani ter iz Trsta došlo je mnogo gostov. Za vse te goste, ki so došli nekoji prav od daleč, začela je veselica prepozno; 7. ura bil bi najprimernejši čas za take veselice. — Gosp. predsednik dr. Kenda raztolmačil nam je namen društva „Radogoj“ in je naposled zaklical: slava njegovemu ustanovitelju Josipu Gorupu. Občinstvo se je oduševljeno odzvalo temu klicu.

Mešani tamburaški zbor nas je uprav očaral; dasi na prostem, vendar nam ni ušel noben sladki glasek tamburic. Zbor je sviral pod vodstvom gospoda prof. A. Dekleve dvoje obširnih slovanskih skladb (same narodne popevke), pa takó dovršeno, da jih je moral ponoviti; konečno je dodal še neko poskočnico. Viharno odobravanje bilo je zaslužno plačilo vrlim tamburašicam in tamburašem. — Gospodična A. Pernetova igrala je na glasovirju sila težko Nedvedovo transkripcijo pesmi „Luna sije“; igrala je dovršeno, da so se jej čudili celó navzoči glasbeniki. Še veliko večji uspeh pa je dosegla s svojim zares očarujočim

petjem; pela je dve obširni skladbi — menda celó svoji skladbi — s toliko dovršenostjo, da bi smela nastopiti na vsakem velikomestnem odru. Občinstvo jo je burno pozdravljalo in zopet klicalo na oder toliko časa, da se je udala in nam zopet zapela eno prejšnjih pesmij. Častitamo Vipavcem na tej zares izborni glasbeni moči. — Igra „Zupanova Micika“ igrala se je prav dobro; ulogi Blažka in Anžeta prevzela sta iz posebne prijaznosti dva gospoda igralca iz Trsta, gg. Grabenc in Jauša. Ulogo Micike je izborna pogodila domača gospodična Rezika Uršičeva, ki bo brez dvoma delala čast odru slavne „Vipavske Čitalnice“. Tudi vse ostale uloge so bile v dobrih rokah, le na neke nedostatke bi radi opozorili, kar pa storimo drugačnim putem. Konečno je gospod Grebenc predstavljal „Lump“ v splošen smeh vsega občinstva. „Beseda“ je končala ob 11½ zvečer, kar je za oddaljene goste prepozno. — Častitamo slavni „Vipavski Čitalnici“ na tej prijetni veselici, želeči jej še obilo vrednih naslednic.

**Iz Ljubljane, 16. avgusta.**

**Fran Gestrin** †). Zopet zvenel je list lipe slovenske! Kruta smrt uničila je mlado življenje. In to življenje posvečeno je bilo narodu našemu, posvečeno je bilo lepi knjigi. Preminil je v rodni mestu, v Ljubljani, pesnik in pisatelj — Fran Gestrin. Mnogo nam je dal, dal bi nam še več, da ga ni mučila dolgotrajna bolezen, kateri je v torek 15. t. m. pedlegel. Fran Gestrin bil je velik duh — plemenit človek. Velika množica je njegovih pseudonimov; najbolj znana sta „Gornik“ in „Skalar.“ Koliko pa je drugih! Izdal je lani posebno zbirko svojih pesmij, bil je vedno zvest podpornik „Ljub. Zvonu“, kot pesnik in pisatelj, dalje je pisal v vezani in nevezani besedi v „Slovana“ in drugam. Prelagal je pridno, nemorno iz ruščine in češčine, kar pričata najbolj „Slov. Narod“ in „Dramatično društvo“. Nedavno izdal je prevod Vrchlického „Barvastih črepinj“.

Zanimal se je jako tudi za „Slovansko knjižnico“ in gotovo bi tudi ujo, ako bi ne bil tako zgodaj oduzet slovenskemu leposlovju, obdaril z dovršenimi svojimi prevodi. Toda sedaj počiva v miru — sniva o sreči, katere v življenju ni poznal, vzvišen je nad človeške bolesti, pomilujmo sebe, da nam je odvzet. Narod pa, katerega je pokojnik iskreno ljubil in kateremu je posvetil i svoje življenje, ohrani naj mu časten spomin!

D. — č.

(Blagi pokojnik je tudi nam Goričanom v najlepšem spominu; nadomestoval je l. 1890. na tukajšnjem učiteljskem gosp. profesorja Vjekoslava Spinčiča, ki je imel odpust kot deželni odbornik istrski. — Za „Sočo“ je preložil iz češčine nekoliko krajših povestij, ki so bile priobčene v podlistku l. 1889. in 1890. — Umrl je za sušico. Blag mu spomin med nami, njemu pa večni mir in pokoj! Dost. ured.)

**Koroško.** — (V Velikovecu) ustanovi naša vrla družba sv. Cirila in Metoda slovensko šolo; v ta namen je kupila posebno hišo. Nemški liberalci se radi tega penijo od jeze in hujskajo proti naši šolski družbi. Naj se le jeze! Mi ustajamo — in vas je strah!

— (Letina na Koroškem) bo prav dobra, ako ne bo kake nesreče. Sena so sicer tudi tam malo nakosili, toda turšica, ajda in drugi poljski pridelki kažejo prav dobro.

— (Otrok umrl in zbudil se). V Borolah pri Zili je majhen otrok umrl zjutraj ob 5. Okoli 9. ure, ko je ležal že na mrtvaškem odru, se je pa zbudil in začel še gibati.

Toda za nekaj časa je res umrl in vsi poskušajo, da bi ga zopet obudili, bili so brezuspešni.

— (Železnice). Celovski mestni zastop izvolil je poseben odsek, ki se bo pečal z vprašanjem o krajevni železnici iz Celovca v Košentavro. Ob enem bo pa tudi dregal Kranjce, da bi zgradili železnico od Kranja do Tržiča in s tem naredili pot železnici čez Ljubelj. — Na Koroškem se je zadnji čas veliko storilo za železniški promet.

— (V Dravo) je skočil Jože Koprivnik iz Apač. Našli so ga še le čez devet dni.

— (V Celovcu) pride po vojaških vajah kranjski pešpolk (Kunovec); celovski polk pojde v Gradec, oni iz Gradca pride pa v Ljubljano.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anl. Gabršček  
Tiska A. M. Obizzi v Gorici

Ces. in kralj. intendancija 3. voja

K. št. 6249 iz 1893.

**Slavno upravnništvo časopisa**

„Soča“

v Gorici.

Gradec, dne 9. avgusta 1893.

Vojni erar kupi po trgovski navadi:

pšenice 3450 q } za zalogo sočivja in mo-  
rži 8650 q } ke v Mariboru.

potem za ondotna vojaška oskrbovalna skladišča (magarine):

rži: 5800 q v Gradcu  
3800 q v Celovcu  
ovsa: 12000 q v Gradcu  
9350 q v Mariboru  
450 q v Trstu  
1800 q v Gorici  
650 q v Pulji

Kupne ponudbe sprejema do 7. septembra t. l. intendancija 3. voja.

Natančnejši pogoji pregledajo se lahko pri vsakem vojaškem oskrbovalnem skladišču (magazinu), potem pri političnih okrajnih oblastvih in deželnih kmetijskih društvih vojnega okraja.

Tega obvestila se lahko vsakdo poljubno, vendar za vojni erar neškodno posluži.

Edler, I. r.

**Peter Birsa**

gostilničar pri veliki cerkvi

(Corte Caravaggia št. 4.)

prilaga sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro zveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

**Fran Bensa**

v ozki ulici št. 8 v Gorici

prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje.

Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah. Zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

**ANT. JERETIČ**

za veliko vojašnico

v Gorici

prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjiške za upisovanje, itd. Pisane in risane iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

**IVAN PEČENKO**

veletržec z vinom (na debelo)

v Vrtni ulici št. 8

(poleg ljudskega vrta na desno)

prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska, istrijska in dalmatinska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

**Jernej Kopač**

na Solkanski cesti 9.

izdeluje

vsakovrstne voščene sveče,

in vseh vrst medeno pečivo

V Gorici prodaja te

sveče

Anton Koren, trgovec

s porcelano in razno-

vrstnim posodjem v

Gospodski ulici.

**Ivan Druffa**

na Travniku

ima bogato zalogo vsakovrstnega

USNJA

ter raznega orodja in

potreščin

za čevljarje

Prodaja na drobno

in na debelo.

**Ivan Reja**

krčmar „Alla Colomba“

za veliko vojašnico

na desnem voglu v ulico

Morelli, toči domača

vina in ima

DOMAČO KUHINJO

Cene prav zmerne

**Anton Obidič**

čevljar

v Semeniški ulici št. 4.

se priporoča Slovincem

v mestu in okolici za

blagohotna naročila.

**Ivan Howanski**

čevljar

preselil se je

v gledališko ulico št. 15.

**Ivan Kavčič**

veletržec na Kornu

ima zalogo

STEINFELDSKEGA PIVA.

v sodčkih in steklenicah

ter

žita, moke in otrobij.

**Fran Jakil**

na sredi Raštelja št. 9

ima

ZALOŽNICO USNJA,

katero prodaja na drobno

in na debelo.

**Ivan Dekleva**

veletržec z vinom v Gorici

ima v svojih založnicah

vedno na izbiro vsakovrstna

domača vina

bela in črna istrijska

ter

bela dalmatinska.

Pisarnica se nahaja

v Magistratni ulici.

**Prodaja na debelo**

**Anton Fon**

v Semeniški ulici

ima prodajalnice vsakovrstnih klobukov in kap

ter

**gostilnico.**

Toči vedno dobra in

naravna vina.

**Društvena krčma**

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, po prej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina.

**I. Cej**

gostilničar

v Židovski ulici št. 5 toči

naravno brsko vino.

**Karol Drašček**

pek

Riva Corno št. 4. v

Gorici. Podružnica za

razprodajo kruha se

nahaja v Semeniški ulici

št. 2.

**Prodajalnica**

in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in

konsumnega društva“, vpisane

zadruge z omejenim

poročtvom v ulici Belvedere

št. 3, bogato založena

z jedilnim blagom razne

vrste in po nizkih cenah

se priporoča kupovalcem v

Trstu in z dežele.

**Anton Koren**

trgovec poleg gostilne

„pri zlatem levu“ (al

leon d'oro) v Gospodski

ulici, prodaja razno lon-

čarsko porcelanasto in

stekleno blago, reže in

vkлада šipe v okna,

reže in napravlja okvirje

za zrcala in podobe.

**Martin Poveraj**

civilni in vojaški krojač

v Gorici, priporoča

svojo veliko zalogo blaga

za vsak stan, kakor

tudi gotovih oblek. Da-

lje: srajce, spodnje

hlače, zavratnice, civilne,

vojaške in uradniške

ovratnike, sablje z vso

opravo, zlate in srebrne

zvezde, skratka: vse, kar

je potrebno za gospodo

vsakega stanu. Obleke

po naročilih izdeluje

točno in po zmernih

cenah.

**Jožef Novič**

krojač

v Gospodski ulici št. 13

**Kavarni** „Commer-

cio in „Te-

desco“ v ulici „Caserma“,

glavni shajališči tržaških

Slovincem vseh stanov. Na

razpolago časopisov v raz-

nih slovanskih jezikih. -

Za obilen obisk se pripo-

roča Anton Šorli, kavarnar.

**Adolf Hauptmann**

tovarna

oljnatih barv, firnežev, lak-

ov in kleja v Ljubljani,

ob vogalu Reseljeve ceste

št. 41 v lastni hiši in fili-

jala: Slonove ulice št. 10-12.

**Anton Zagorjan**

v Zvezdi v Ljubljani

(v hiši Matice Sloven-

ske) ima prodajalnice

šolskih in drugih knjig

ter vseh šolskih in pisar-

niških potrebščin.